

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA Lieta Nr.A420340617
AA43-0801-18/12**LĒMUMS**

Rīgā

2018.gada 16.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents Kaspars Berķis,
tiesneši Māris Birzgalis un Lauma Paegļkalna,

rakstveida procesā izskatījusi sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Vienotais norēķinu centrs” blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2018.gada 2.februāra lēmumu,

konstatēja:

[1] Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – Centrs) veica pārbaudi par pieteicējas SIA „Vienotais norēķinu centrs” īstenotās komercprakses atbilstību Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma un Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma prasībām.

Pārbaudes gaitā Centrs konstatēja, ka pieteicēja, pieprasot patērētājiem AS „Pilsētas zemes dienests” uzdevumā izpildīt maksājuma saistības par piespiedu zemes nomu, kas nav pamatotas ar starp pusēm noslēgtu tiesisku darījumu, kā arī, neesot tiesību aktā noteiktam maksājuma saistības izpildes termiņam, ir īstenojusi negodīgu komercpraksi, proti, komercpraksi, kas ir uzskatāma par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, kas būtiski negatīvi ietekmē patērētāju ekonomisko rīcību. Turklāt pieteicēja maldinošā veidā sniedz informāciju patērētājiem par parāda nemaksāšanas sekām, konkrētas tiesu prakses esību.

Pārbaudes rezultātā ar Centra 2017.gada 10.novembra lēmumu Nr.25-pk (turpmāk – Lēmums) pieteicējai piemērots naudas sods 2000 *euro* apmērā, kā arī uzlikts par pienākumu izbeigt negodīgu komercpraksi, kuras ietvaros pieteicēja:

- veic parāda atgūšanas darbības AS „Pilsētas zemes dienests” vārdā vai uzdevumā, pieprasot vai aicinot patērētājus izpildīt piespiedu zemes nomas maksājuma saistības, ja starp AS „Pilsētas zemes dienests” un patērētāju nav

noslēgts tiesisks darījums, vai attiecībā uz konkrēto strīdu nav stājies spēkā tiesas nolēmums, kas pamato pieprasītās maksājuma saistības;

- pirmreizējiem paziņojumiem par parādu pievieno jautājumu/atbilžu lapu, kas satur nepatiesu un maldinošu informāciju saistībā ar parāda veidošanās cēloņiem, tā aprēķiniem, neapmaksas sekām un patērētāja pienākumu veikt maksājumus;

- sniedz maldinošu informāciju patērētājiem par konkrētas judikatūras esamību.

[2] Pieteicēja pārsūdzēja Lēmumu tiesā, lūdzot to atcelt kā prettiesisku. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[2.1] Lēmuma pieņemšanā ir pieļauti būtiski procesuālie pārkāpumi. No Lēmuma nav saprotams, par kādu turpinātu pārkāpumu pieteicējai tiek piemērots sods.

[2.2] Tiesiskās attiecības zemes un ēkas īpašnieku starpā neietilpst Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma vai Parādu ārpusstiesas atgūšanas likuma tvērumā, secīgi, Centrs nav kompetents pieņemt Lēmumu saistībā ar šīm tiesiskajām attiecībām un piemērot kādas sankcijas.

[2.3] Nav pamatoti Centra secinājumi par to, ka pieteicēja ir veikusi negodīgu komercpraksi un sniegusi maldinošu informāciju.

[2.4] Pieteicējai uzliktais naudas sods ir piemērots nepamatoti un *ultra vires*.

[2.5] Lēmums rada pieteicējai zaudējumus. Zaudējumu apmērs, ko radīja Centra 2017.gada 4.aprīlī pieņemtais lēmums par pagaidu noregulējumu un turpina radīt Lēmums, katru mēnesi veido 1/12 daļu no iepriekšējā gada apgrozījuma (Lēmumā minētie 22 654 *euro*).

[3] Pieteikumā ietverts arī lūgums par Lēmuma darbības apturēšanu daļā, ar kuru pieteicējai uzlikts par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgo komercpraksi.

Lūgumā norādīts, ka Lēmums ir ne vien pirmšķietami prettiesisks, bet rada arī būtisku kaitējumu gan pieteicējai, gan dzīvokļu īpašniekiem, kuriem vairs nav iespējams uzzināt parāda apmēru, pirms zemes īpašnieks ir vērsies tiesā.

Lēmums liedz pieteicējai veikt saimniecisko darbību, kuras mērķim tā ir dibināta un saņēmusi licenci, proti, sniegt pakalpojumus zemju īpašniekiem zemes nomas maksas ārpusstiesas atgūšanai no dzīvokļu īpašniekiem. Pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu par licenci, noīrējusi telpas, pieņēmusi darbā darbiniekus. Liegums nodarboties ar attiecīgo saimniecisko darbības veidu pieteicējai rada būtiskus zaudējumus, kuru apmērs pieaug ik dienu.

[4] Centrs rakstveida paskaidrojumā norāda, ka neatzīst pieteikumu un uzskata to par nepamatotu. Pieteicēja nav ticami pamatojusi ar Lēmuma darbību tai nodarīto smagu seku iestāšanās iespējamību, turklāt pieteicējas norādītie apstākļi nav objektīvi pastāvoši, proti, tie ir atkarīgi no pieteicējas gribas un

darbībām. Pieteicējai nav liegts veikt saimniecisko darbību atbilstoši normatīvo aktu prasībām, līdz ar to Lēmuma darbība nevarētu radīt pieteicējai būtisku kaitējumu vai zaudējumus, kuru novēršana vai atlīdzināšana būtu ievērojami apgrūtināta vai prasītu nesamērīgus resursus.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 2.februāra lēmumu pieteicējas lūgums par Lēmuma darbības apturēšanu noraidīts, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Tiesas ieskatā, pieteicējas argumenti, kas attiecas uz iespējamo kaitējuma vai zaudējumu radīšanu dzīvokļu īpašniekiem, nevar tikt vērtēti kā pamats pagaidu aizsardzības piemērošanai pieteicējai.

[5.2] Pieteicējai ar Lēmumu nav aizliegts nodarboties ar attiecīgo saimnieciskās darbības veidu – ārpustiesas parādu atgūšanu, ievērojot attiecīgo normatīvo aktu prasības. Konstatējams, ka pieteicēja tikai vispārīgi norāda, ka Lēmuma palikšana spēkā apdraud tās darbību un rada zaudējumus. Ievērojot to, ka pieteicējai pašai ir vislabāk zināms, kādi zaudējumi tai radīsies, tai ir pienākums tos pamatot un norādīt lūgumā par pagaidu aizsardzību. Tiesa kritiski vērtē pieteicējas norādi, ka iespējamais zaudējumu apmērs katru mēnesi veido 1/12 daļu no iepriekšējā gada apgrozījuma, jo nav sniegts nedz skaidrojums, kādēļ pieteicējas gadījumā tie būtu uzskatāmi par būtiskiem, nedz iesniegti pierādījumi par pieteicējas finansiālo stāvokli.

[5.3] Ievērojot iepriekš minēto un ņemot vērā apstākli, ka pagaidu aizsardzības kontekstā tiesa vērtē faktiskos apstākļus, kādi konstatējami tieši pagaidu aizsardzības lūguma izlemšanas laikā, kas tādējādi raksturo pieteicēja atrašanos (vai neatrašanos) tādā situācijā, kas prasa nekavējošu pagaidu aizsardzību, tiesa atzīst, ka konkrētajos apstākļos nav pamatota iemesla atzīt, ka šobrīd pieteicējai ir reāla nepieciešamība pēc pagaidu aizsardzības.

Ņemot vērā iepriekš minēto, lietā nav konstatējams subjektīvais kritērijs pagaidu aizsardzības piemērošanai. Tas pats par sevi ir Lēmuma darbības apturēšanas lūguma noraidīšanas pamats.

[5.4] Tiesa arī nekonstatē apstākļus, kas liecinātu, ka Lēmums daļā, ar kuru pieteicējai uzlikts par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi, būti pirmšķietami prettiesisks.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 2.februāra lēmumu pieteicēja iesniedza blakus sūdzību.

Blakus sūdzībā norādīts, ka tiesa ir kļūdaini izvērtējusi gan pieteicējas tiesību aizskārumu un tās apjomu (subjektīvo kritēriju), gan arī administratīvā akta pirmšķietamo tiesiskumu (objektīvo kritēriju). Tas, ka, neveicot plānoto saimniecisko darbību, rodas zaudējumi, ir vispārzināms fakts, kas nav jāpierāda, jo brīvi izvēlēties nodarbošanos atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai ir pieteicējas konstitucionāla pamattiesība, kas piemīt gan fiziskām, gan arī juridiskām personām. Tāpēc šo tiesību nevar aprobežot ar formālu liegumu.

[7] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 322.panta otro daļu blakus

sūdzība tiek izskatīta rakstveida procesā.

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi pirmās instances tiesas lēmuma pamatojumu kopsakarā ar pieteicējas blakus sūdzībā norādītajiem argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas blakus sūdzība ir noraidāma, bet Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 2.februāra lēmums ir atstājams negrozīts.

[9] Administratīvā procesa likuma 185.¹panta otrā daļa paredz, ka tiesa, lemjot par administratīvā akta apturēšanu, ņem vērā to, vai pārsūdzētā administratīvā akta darbība varētu radīt būtisku kaitējumu vai zaudējumus, kuru novēršana vai atlīdzināšana būtu apgrūtināta vai prasītu nesamērīgus resursus, un to, vai pārsūdzētais administratīvais akts ir pirmšķietami (*prima facie*) prettiesisks. Tātad tiesai ir jāaplūko abi apturēšanas pamati un jākonstatē to pastāvēšana. Kā norāda jau likuma teksts vien, būtiska kaitējuma vai zaudējumu rašanās varbūtība ir pārbaudāma vispirms, jo, ja pieteicējam nav nopietnas tiesību aizsardzības vajadzības, tad tiesai nav nozīmes analizēt pārsūdzētā administratīvā akta tiesiskuma apstākļus. Pretējā gadījumā pagaidu aizsardzības pasākumi kļūtu par provizorisku tiesas izspriešanu pēc būtības, kam šādi pasākumi nav domāti to steidzamības dēļ (*sk. Augstākās tiesas 2016.gada 19.augusta lēmuma lietā Nr. SKA-1335/2016 (A420214516) 7.punktu*).

[10] Pieteicēja lūgumā norādījusi, ka Lēmuma darbības apturēšana ir nepieciešama, lai nekaitētu pieteicējas zaudējumus, kā arī neradītu zaudējumus dzīvokļu īpašniekiem.

Pirmkārt, apgabaltiesa norāda, ka pagaidu aizsardzības vajadzībai ir jābūt vērstai uz pašu pieteicēju un tās subjektīvo tiesību aizsardzību, tādēļ nozīme ir tieši zaudējumu rašanās riskam tieši pašai pieteicējai. Līdz ar to pieteicējas norāde par iespējamiem dzīvokļu īpašnieku zaudējumiem ir atstājami bez ievērības.

Savukārt, izvērtējot jautājumu par to, vai Lēmuma darbība varētu radīt būtiskus zaudējumus pieteicējai, tiesa konstatē, ka lietas ietvaros iestādē ir vērtēta un atzīta par negodīgu pieteicējas īstenotā komercprakse, atgūstot parādus no patērētājiem par labu AS "Pilsētas zemes dienests".

Ar Lēmumu pieteicējai ir uzlikts pienākums izbeigt parāda atgūšanas darbības AS "Pilsētas zemes dienests" vārdā vai uzdevumā, ja starp AS "Pilsētas zemes dienests" un patērētāju nav noslēgts tiesisks darījums, vai attiecībā uz konkrēto strīdu nav stājies spēkā tiesas nolēmums, kas pamato pieprasītās maksājuma saistības.

Taču pieteikumā norādīts, ka 2017.gada 28.februārī ir beidzies pieteicējas un AS "Pilsētas zemes dienests" līguma termiņš un kopš minētā datuma pieteicēja vairs nav sniegusi kādus pakalpojumus vai veikusi kādas parāda ārpusstiesas atgūšanas darbības (*sk. pieteikuma 1.punktu (lietas 1.sējuma 5.-6.lpp.)*).

Ņemot vērā, ka pārsūdzētais Lēmums ir pieņemts 2017.gada 10.novembrī,

secināms, ka tajā ietvertais pienākums izbeigt pieteicējas īstenoto negodīgo komercpraksi nevar radīt pieteicējai zaudējumus 1/12 daļas apmērā no iepriekšējā gada apgrozījuma, jo, kā apgalvo pieteicēja, tā jau kopš 2017.gada 28.februāra nav sniegusi parāda ārpustiesas atgūšanas vai citus pakalpojumus. Līdz ar to nav konstatējama cēloņsakarība starp Lēmuma darbību un pieteicējas norādītajiem zaudējumiem.

[11] Tā kā pieteicējai pašai ir vislabāk zināms, kādi zaudējumi tai radīsies, tai ir pienākums tos pamatot un norādīt lūgumā par pagaidu aizsardzību. Konkrētajā gadījumā pieteicēja nav ticami pamatojusi iespējamo zaudējumu rašanos. Līdz ar to apgabaltiesa nekonstatē pagaidu aizsardzības nepieciešamību pieteicējai. Tādēļ Lēmuma tiesiskuma vērtējumam nav vairs būtiska nozīme, jo, kā jau norādīts iepriekš, pagaidu aizsardzība nav domāta tam, lai provizoriski izspriestu lietu pēc būtības.

Ievērojot iepriekš minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nolēma:

atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2018.gada 2.februāra lēmumu, bet sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Vienotais norēķinu centrs” blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tiesnesis referents *(personiskais paraksts)* K.Berķis

Tiesneši *(personiskais paraksts)* M.Birzgalis

(personiskais paraksts) L.Paegļkalna

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās apgabaltiesas
kancelejas vadītājas vietniece
Rīgā, 2018.gada 16.martā

Z.Vāgnere

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu